Oświadczenie złożone przez senatorów Jarosława Dudę i Wiesława Kiliana na 61. posiedzeniu Senatu w dniu 7 czerwca 2018 r.

Oświadczenie skierowane do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbiety Rafalskiej

Szanowna Pani Minister!

W trakcie dyżurów senatorskich bardzo często spotykamy się z osobami z niepełnosprawnościami, z ich bliskimi, opiekunami czy przedstawicielami organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Podczas rozmów dominującym tematem jest aktywizacja społeczna i zawodowa środowiska osób z niepełnosprawnościami. Dlatego zwracamy się do Pani Minister z prośbą o odpowiedź na poniższe pytania.

1. Ile obecnie funkcjonuje zakładów pracy chronionej w Polsce, a w szczególności na Dolnym Śląsku?

2. Ile obecnie funkcjonuje zakładów aktywności zawodowej w Polsce, a w szczególności na Dolnym Śląsku?

3. Ile obecnie funkcjonuje warsztatów terapii zajęciowej w Polsce, a w szczególności na Dolnym Śląsku?

4. Ile obecnie funkcjonuje przedsiębiorstw społecznych zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami w Polsce, w szczególności na Dolnym Śląsku?

5. Jakie działania prowadzą w Polsce powiatowe urzędy pracy wobec osób z niepełnosprawnościami w stopniu umiarkowanym lub znacznym? Jakie działania podejmują powiatowe urzędy pracy?

6. Jaka jest rola zajęć klubowych w utrzymaniu aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami?

7. Jakie programy związane z aktywizacją zawodową osób z niepełnosprawnościami są obecnie realizowane i jakie są ich efekty?

8. Jakie metody i formy aktywizacji zawodowej są obecnie wykorzystywane w warsztatach terapii zawodowej?

9. Jakie funkcjonują formy współpracy warsztatów terapii zajęciowej z pracodawcami, ze szczególnym uwzględnieniem praktyk zawodowych?

10. Jakie muszą być obecnie kwalifikacje personelu prowadzącego aktywizację zawodową w warsztatach terapii zajęciowej?

W związku z wątpliwościami dotyczącymi interpretacji przepisów dotyczących praktyk dla uczestników warsztatów terapii zajęciowej prosimy o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania.

11. Czy jako pracodawcę (zgodnie z art. 10a ust. 3a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych uczestnik warsztatów terapii zajęciowej może odbywać praktyki w spółdzielni socjalnej lub u innego pracodawcy) należy rozumieć wyłącznie osobę prawną (spółkę prawa handlowego, spółdzielnię, szkołę itd.), jednostkę nieposiadającą osobowości prawnej lub osobę fizyczną, która zatrudnia pracowników? Czy praktyki dla uczestników warsztatów terapii zajęciowej można zorganizować także w następujących podmiotach:

a) u osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, która nie zatrudniała dotychczas innych pracowników,

b) w rolniczej spółdzielni produkcyjnej,

c) u pełnoletniej osoby fizycznej zamieszkującej i prowadzącej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osobiście i na własny rachunek działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej, w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym obejmującym obszar użytków rolnych o powierzchni przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub prowadzącej dział specjalny produkcji rolnej, o którym mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników?

12. Czy maksymalny czas realizacji praktyk (zgodnie z art. 10a ust. 3a ustawy o rehabilitacji zawodowej społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych uczestnik warsztatów terapii zajęciowej może realizować praktykę u pracodawcy do 15 godzin tygodniowo przez okres do 3 miesięcy, z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy) należy rozumieć w odniesieniu do:

a) 1 roku uczestnictwa danej osoby w warsztacie terapii zajęciowej,

b) 1 roku kalendarzowego,

c) całego okresu uczestnictwa danej osoby w warsztacie terapii zajęciowej,

d) realizacji praktyk u jednego pracodawcy?

13. Czy uczestnik warsztatu terapii zajęciowej może w ciągu 1 roku odbyć więcej niż 6 miesięcy praktyk u co najmniej 2 różnych pracodawców, np. u 2 pracodawców jedna przez okres 3 miesięcy, a druga przez okres 6 miesięcy?

14. Czy uczestnik warsztatu terapii zajęciowej może w ciągu 1 roku odbyć więcej niż 6 miesięcy praktyk u jednego pracodawcy? Pierwsza praktyka trwałaby np. 3 miesiące, następnie byłaby przerwa, a kolejna (druga) praktyka u tego samego pracodawcy trwałaby łącznie 4 miesiące. Jeśli taki sposób organizacji praktyk jest dopuszczalny, to jak długa powinna być przerwa pomiędzy poszczególnymi praktykami?

15. Czy czas nieobecności uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej (i tym samym na praktyce) spowodowany np. chorobą należy wliczyć do okresu trwania praktyk? Czy w przypadku dłuższej nieobecności uczestnika można wydłużyć czas trwania praktyk o czas nieobecności uczestnika, nawet jeśli wiemy, że w sumie przedłuży to czas odbywania praktyk i będą one trwały powyżej 6 miesięcy?

16. Czy w sytuacji, kiedy warsztat terapii zajęciowej organizuje praktyki dla swych uczestników raz w tygodniu (7 godzin w tygodniu) ze względu na możliwości organizacyjne pracodawcy, a uczestnik nie wykorzysta maksymalnego limitu 15 godzin tygodniowo, można wydłużyć czas odbywania przez niego praktyki powyżej 6 miesięcy, proporcjonalnie o niewykorzystanie godziny?

17. Czy 1 uczestnik może realizować praktyki w tym samym czasie u więcej niż jednego pracodawcy? Czy jeśli uczestnik realizuje równolegle 2 praktyki u 2 różnych pracodawców, to limit 15 godzin w tygodniu dotyczy czasu praktyki u każdego z nich, czy łącznie u obydwu?

18. Czy zgodnie z art. 10a ust. 3a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, który mówi, że w praktykach zawodowych, które realizują uczestnicy warsztatu terapii zajęciowej, nie może brać udziału jednocześnie więcej niż 50% uczestników jednego warsztatu, osoby, które są długotrwale nieobecne w warsztacie terapii zajęciowej (ale nie zostały skreślone z listy uczestników), należy również zaliczyć do stanu uczestników służącego do wyliczenia limitu 50%?

19. Czy zgodnie z art. 10b ust. 5a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, który mówi, że dofinansowanie ze środków funduszu nie ulega obniżeniu w przypadku odbywania praktyki zawodowej przez osobę niepełnosprawną realizującą indywidualny program rehabilitacji, w przypadku odbywania praktyki przez uczestnika warsztatu terapii zajęciowej, który nie ma w indywidualnym programie rehabilitacji stosowanych zapisów uzasadniających realizację praktyk, powyższe dofinansowanie może zostać obniżone, np. na skutek kontroli powiatowego centrum pomocy rodzinie?

Jarosław Duda
Wiesław Kilian